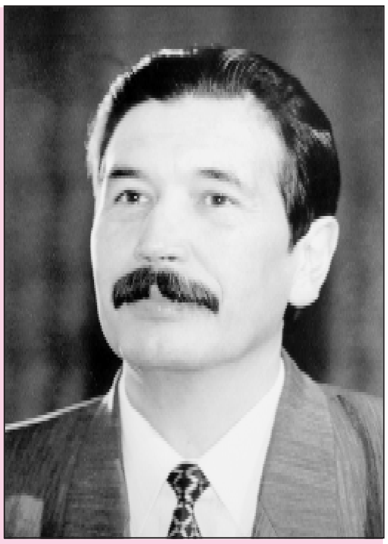

Рәмил Йәнбәк (Йәнбәков Рәмил Әхмәт улы) Күгәрсен районының Дауыт-Ҡайып ауылында тыуып үҫкән. 1969 йылда Өфөләге 1-се интернат-мәктәпте (1-се Республика гимназияһы) тамамлағас, тыуған яғындағы «Ҡыҙыл байрак» колхозында эшләй. 1970-1975 йылдарҙа Башкорт дәүләт университетының филология факультетында укый. Радио һәм телевидение, гәзит-журналдар редакциялары менән хеҙмәттәшлек итә. «Шоңкар» әҙәби-ижад берекмәһененең старостаһы була.

Бишенсе курста укып йөрөгәндә Рәмилде «Башкортостан пионеры» («Йәншишмә») гәзите редакцияһына эшкә сакыралар. Бында ул 18 йыл эшләй, һуңғы алты йылда — баҫманың мөхәррире. Артабан «Китап» нәшриәтендә баш мөхәррир, директор, Яҙыусылар союзы идараһы рәйесе урынбаҫары, «Ватандаш» һәм «Тамаша» журналдарында баш мөхәррир урынбаҫары. Әлеге көндә «Ағиҙел» журналы редакцияһында баш мөхәррир урынбаҫары.

Рәмил Йәнбәк — Башкортостан Яҙыусылар союзы ағзаһы. Уның «Оҙон яҙ», «Билдәһеҙ һағыш», «Тик һиңә табынам», «Цветы во сне», «Аҙашкан хыял», «Ак ялан» исемле шиғри йыйынтыктары баҫылып сыкты. Һуңғы йылдарҙа яҙылған әҫәрҙәренән төҙөлгән «Бөркөт саңкыуы» тип аталған яңы китабы «Китап» нәшриәтендә тиҙҙән донъя күрәсәк.

Саптар тураһында әкиәт

Ҡайҙа, ҡасан, ниңә, тиеп
Һорашыу кәрәк түгел.
Булған унда, беҙҙә, һеҙҙә...
Һыҙлана әммә күңел.

...Ап-аҡ яллы саптар юрға —
Әкиәттәге дөлдөл!
Менеп елһәң, ишетерһең
Илауын артта елдең.

Һабантуймы, ҡышҡы һунар —
Саптар ат алын бирмәй.
Алда ниҙәр көткәнлеген,
Мал түгел, әҙәм белмәй.

«Яңғыҙ булмай донъя көтөп,
Уртаҡ хәҙер бөтәһе!» —
Батшалар оран ташлағас,
Башты ҡайҙа итәһең?..

Уҙған тарих һөйләп, ниңә
Күңел ярам аҡтарҙым?
... Яҙғы һабан. Көҙгө һабан... —
Яндыралар саптарҙы.
Яндыралар саптарҙы!?

Якындарға

Тик изгелек миңә теләйһегеҙ,
Барлыҡ ыҙғыш-талаш шуғасы!
Йәнем әрней: ҡыйын мәлдәремдә,
Йә, берегеҙ серҙәш булһасы!?

Һәйбәт саҡта — дуҫ табыуы еңел,
Ул саҡта мин һеҙгә — фәрештә.
Шайтан булам: йәнем йәм тапмайса,
Моңһоулыҡҡа, зарға керешһәм.

Рәнйеп үҫтем — хаҡлыҡ тапмайынса,
Күңел һыҙлай: һаман донъяла
Өҫкә сыға алдаҡ менән мәкер.
Шуға йөрәк ҡанға тоҙ һала.

Шуға ғына ҡапыл тоҡанам мин.
Ауырлығы кемгә?
Яҡынға!
Ул ваҡытта йәнем генә түгел —
Аҡылым да була ялҡында!?

Тик изгелек һеҙгә теләйем мин,
Ғәфү һорау ауыр — шуғалыр.
Йәнем әсей: юҡтан ярһыуҙарым
Үҙем менән генә юғалыр...

Онотола...

Ҡаланың көн-төн шау-шыуынан
Ҡылған сыңы онотола.
«Видик»тар сәскән зау-зыуынан
Былбыл моңо онотола.

Ҡая-таш кеүек йорттарында
Тауҙар төҫө онотола.
Төнөн дә утҡа өйрәнелгәс,
Шәмдең йәме онотола.

Аяҡтар ташта таҡылдайҙар —
Йәш үләндәр онотола.
Бөгөнгө менән ҡаңғыралар,
Ә үткәндәр онотола.

«Онотмам!» тигән ант һүҙҙәре,
Бында килгәс, — онотола.
Һығылып сыҡҡан йәш күҙҙәге
«Тама» тигәс, ул йотола.

Ауылдан аҡҡан аҡ балалар
Ҡалаларҙа онотола.
Үҫтергән-тапҡан сал далалар
Онотола....
Ут йотола!

* * *

Йөрәгемдә семеттереп
Тағы яратһам икән!
Уңалып килгән ярамды
Ҡабат ҡанатһам икән.

Иҫке өйҙө һипләп кенә —
Яңыртып булмай микән?
Бер янып һүнгән йөрәктәр
Яңынан ҡуҙлай микән?

Баҙлап янған ҡыҙҙарға ла
Йөрәк ник һалҡын икән?
Тығылған төйөр үтмәгәс,
Ул ниндәй алҡым икән?!

Көнләшкәндә көнләштереп —
Ҡыланыу ҡалды микән?
Йөрәгем көлгә сыҡҡанмы,
Йылдарым янды микән?

Йөрәгем дә, һөйгәнем дә —
Улар үткәндәр икән.
Дөрләп-янып яратыуҙар —
Янып бөткәндәр икән...

Ҡарт уҙамандың әйткәне

Ҡара ҡашлы, һылыу һылыу!
Милләтемдең,
Башҡортомдоң,
Халҡымдың һин —
Киләсәге.
Ҡарт башыма нишләп әле
Һине шулай
Әүрәтәмсе?!

Муйыл күҙле, һүҙсән һылыу!
Күҙҙәреңдә,
Һүҙҙәреңдә,
Йөрәгеңдә —
Уҙғандар ул.
Боронғоно көҫәгәнгә
Йөрәгем дә
Ҡуҙғалған ул.

Үҙе шаян, моңһоу һылыу!
Хәсрәтте лә,
Хәстәрҙе лә
Таратаһың.
Үткәнде һәм киләсәкте
Һиндә ҡуша
Яратамын.

Толом сәсле, йәп-йәш һылыу!
Милләтемдең,
Башҡортомдоң,
Халҡымдың һин —
Киләсәге.
Фатихалап доға ҡылам,
Иртәгәге
Ил әсәһе!

Тарих

Һәр кемгә тарих үҙенән
Башлана кеүек.
Хыялы уның тормошҡа
Аша ла кеүек.

Теләһә, донъя нигеҙен
Аҡтарыр һымаҡ.
Баш етмәҫ оло эштәрҙе
Атҡарыр һымаҡ.

Төшөнмәй шуға йәш кеше:
Бик ҡарт ул донъя.
Ҡыҙығы бөтөр ине шул,
Ул быны тойһа.

Ҡартайған һайын, зиһене
Асыла бара.
Йомгағы фани ғүмерҙең
Тартыла бара.

Быуаттар менән быуаттар
Алмаша бөгөн.
Ҡарт тарих өп-өр яңынан
Башлана бөгөн.

Донъялыҡ

Һаҡламағыҙ мине, туғандарым,
Ҡурсаламағыҙсы, яҡындар:
Мин тыуғанмын тик бер балҡыр өсөн,
Мин тыуғанмын уттан, ялҡындан!

Тормоштағы барлыҡ ығы-зығы —
Ул минеке түгел, һеҙҙеке.
... Сикһеҙ күккә күпме ынтылһаҡ та,
Беҙ барыбер бары Ерҙеке.

Ут-ялҡыным, янар вулкан төҫлө,
Ҡапыл һүнер, ҡапыл тонсоғор.
Тик Ерҙәге һәр кем йөрәгенә
Тейеп ҡалһа икән осҡоно:

Донъя — фани, донъя икһеҙ-сикһеҙ,
Беҙ — бер мәле генә Йыһандың.
Онотмайыҡ шуға үткәндәрҙе,
Ҡәҙерләйек шуға бөгөнгөнө —
Тик бер бөртөк саңын туҙандың.

* * *

Ҡараштарың, һылыу, бигерәк моңһоу.
Һөйөү көтөп, ахыры, талсыҡҡан.
Әҙерһеңме ымға эйәрергә,
Яңғыҙлыҡтан арып ялыҡҡас?!

Был донъяла мин дә япа-яңғыҙ,
Мин дә ялыҡҡанмын һөйөүһеҙ.
Күҙмә-күҙ бер ултырайыҡ әле,
Табайыҡсы бәйләр төйөн-һүҙ.

Күкрәк ситлегендә ташып барған
Моң-зарҙарҙы, зинһар, тыяйыҡ.
Кемдер өсөн тотҡан тойғоларға,
Ишек асып, ирек ҡуяйыҡ.

Моңло күҙҙәреңә утлы ирендәрем
Татлы өмөт менән наҙ бөркөр.
Тик бер мәлгә донъя ҡалып торһон,
Һағыштарың ситкә ат, төкөр!

Онотолоп, мин дә түштәреңә
Алйып ҡатҡан башым һалайым.
Һинең ҡосағыңда йөрәгемә
Тик бер мәлгә һиллек табайым.

Юғалған ауыл

Күҙ тишелеп ҡарап киләм күптән,
Ҡасан ауылым, тип, күренер?
Ҡайтмағанға байтаҡ. Һағындырған.
Йәштәрем дә, бәлки, түгелер.

Үҙгәрмәгән Ҡайып. Әүәлгесә
Зәңгәр төтөн бөркә мөрйәләр.
Шул этәстәр донъя яңғырата,
Һыуға төшә унған еңгәләр.

Хәйер, еңгә, тимен. Арғы остан
Һыуға барған — килен түгелме?
Һаман тоям, ахры, ҡәйнеш итеп —
Ник һүкмәҫһең шундай күңелде.

Үҙгәрмәгән, тиһәм... Үҙгәргән шул.
Әбей булған минең еңгәләр.
Ағайҙарым харап олпат төҫтә:
Сиккән таҡыялар кейәләр.

Ҡалмағандар балҡып ҡаршы алыр
Алсаҡ һәм һөйкөмлө инәйҙәр.
Танымайым байтаҡ йәштәрҙе мин,
Улар инде мине белмәйҙәр.

Бала саҡ ауылын эҙләһәм дә,
Юҡ, мәңге лә хәҙер тапмамдыр.
Ә шулай ҙа уны йөрәгемдә
Күҙем йомолғансы һаҡлармын.

Өмөтләнәм...

Өмөтләнмә, күңеле башҡала, тип
Төңөлдөрмәк һинән дуҫтарым.
Ә мин өмөтләнәм,
Ә мин көтөп ҡалам,
Бер һайрар, тип, һөйөү ҡоштарың.

Өмөтләнмә, йәшлек яҙың үткән,
Тиһәләр ҙә миңә яҡындар,
Һинһеҙ ни ҡылайым,
Һиңә тиң булайым —
Йөрәккәйем янғас ялҡында.

Өмөтләнмә, тиеп гөлдәремә —
Хистәремә һиптең һалҡын һыу.
Ә мин өмөтләнәм,
Ә мин көтөп ҡалам —
Үтер әле, үтер болоҡһоу.